

cationis, sine manifesta & rationabili causa & legitima citatione subjicere.

Præsenti pagina decernentes, ut nullus Ecclesiarum Prælati a domibus vestris quicquam exigere, præter libram cerae, audeat vel etiam extorquere. Salvis censibus illis, qui nunc in quibusdam domibus vestris constituti sunt de consensu Episcoporum annuatim percipiendi.

Faciles erigendi Oratoria & Cœmeteria.

Nihilominus etiam vobis duximus indulgendum, ut in domibus vestris, ubi tot Fratres assidue commorantur, quibus sit Ecclesia necessaria; liceat vobis Oratoria erigere & Cœmeteria fabricare.

Quorum Sepulturam liberam esse decernimus, ut eorum devotioni & extremæ voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicati, vel interdicti sint, nullus obstat. Salva tamen justitia illarum Ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur.

Sacras Ordinationes a quo libuerit Episcopo recipere eos posse indulget.

Christina quoque, Oleum Sanctum, dedicationes Ecclesiarum, Ordinationes Clericorum, qui ad Sacros fuerint Ordines promovendi, & cætera Ecclesiastica Sacramenta, a quocumque malveritis Catholico recipiatis Episcopo, qui nostra fultus autoritate, quod postulat, impendat.

Censum annuum imponit.

Ad iudicium autem, quod eadem domus vestra specialiter Beati Petri existat duodecim Imperatores nobis nostrisque successoribus annis singulis persolvatis.

Solite conclusiones.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam & Hospitale temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet vexationibus fatigare; Sed omnia integre conserventur eorum, pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt vobis omnimodis profutura. Salva Sedis Apostolicæ auctoritate, si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisve persona, hanc nostræ Constitutionis paginam, sciens contra eam temere venire tentaverit secundo, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui careat dignitate, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris Nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat.

Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia pacis inveniant. Amen.

AD TE DOMINE LEVAVI ANIMAM MEAM.

Urbanus PP.

EGO URBANUS Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Et S. R. E. Card. subseriptiones.

Ego Henricus Albanensis Episcopus.

Ego Paulus Prænestinensis Episcopus.

Ego Theobaldus Hostiensis & Velletrensis Episcopus.

Ego Petrus Presbyter Card. Tituli Sanctæ Sufannæ.

Ego Laborans Presbyter Card. S. Mariæ Transiberim Tit. Calixti.

Ego Pandolphus Presbyter Card. Tit. XII. Apostolorum.

Ego Melior Presbyter Card. SS. Joannis & Pauli Tit. Pammachii.

Ego Adelardus Tit. Sancti Marcelli Presbyter Card.

Ego Jac. Diaconus Card. Sanctæ Mariæ in Cosmedin.

Ego Gratianus SS. Cosmæ & Damiani Diaconus Card.

Ego Roland, Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconus Card.

Ego Petrus S. Nicolai in Carcere Tulliano Diaconus Card.

Ego Rad. S. Georgii ad Velum Aureum Diac. Card.

Datum Veronæ per manum Moyfis Lateranensis Canonici, Vicemagentis Cancellarii VII. Kal. Aprilis Indictione V. Incarnationis Domini anno millesimo centesimo octuagesimo septimo Pontificatus vero D. Urbani Papæ III. anno secundo.

Dat. die 26 Martii Anno Dom. 1187. Pontif. An. II.

XI.

Quod Filii in Patrum Ecclesiis institui non debeant, sed ab eis amoveri.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis Filiis Abbati, & Conventui Fiscanensi salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ex Concil. Tomo XI. col. 658.

Cum a Sacris sit Canonibus alienum, ut in Ecclesiis Dei Patri filius nullo mediante succedat, nec Sanctuarium Dei possit jure quasi hereditario possideri, mirabile gerimus, & indignum, quod in quibus Ecclesiis, Monasterio vestro utroque jure subjectis nonnulli, sicut accepimus, suis parentibus successerunt, easque contra disciplinam canonicam detinent in scandalum plurimorum, ideoque auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut eos qui taliter memoratas Ecclesias detinent, liberam habeatis auctoritate Apostolica facultatem ab ipsis Ecclesiis removendi: ita tamen, quod eadem Ecclesiæ, sine dilatione congrua canonice de personis idoneis ordinentur: nisi forte ibi tanto tempore fuerint, & taliter conversati, quod videantur merito sustinendi.

Dei Sanctuarium jure quasi hereditario non possidentur.

Successi in Patrum Ecclesiis ab eis removendi.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri Decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Clausula, & Conclusiones consueta.

Datum Veronæ Kalendis Junii.

Datum die 1 Junii.

Quod

XII.

Quod post interpositam appellationem nihil liceat innovari.

Ex Concil. Tomo XIII. col. 658.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Galtero Rotomagensi Archiepiscopo salutem & Apostolicam benedictionem.

Appellatio ad subsidium inventa.

His, qui ad tuitionem sui vocem appellationis emittunt, propensius adesse compellimur, & ne appellatione pendente quorumlibet malignitate graventur, pastorem sollicitudinem adhibere, quia cum appellationis remedium inventum fuerit ad subsidium oppressorum, eorum indemnitati, quantum ordo juris exposcit nobis imminet præcavere. Inde est, quod cum in Provincia tua, sicut audivimus plerumque contingat, quod tam Ecclesiastici, quam Seculares Viri, post appellationem possessionibus, vel rebus aliis spolientur; presentibus tibi literis indulgemus, ut si quid circa statum aliquorum de Provincia tua post objectam appellationis obstaculum, in eorum præjudicium tibi constiterit innovatum, id in eum statum appellatione postposita reducendi, in quo tempore appellationis extiterat, de auctoritate nostra liberam habeas facultatem, ne appellantes sui Juris dispendium patiantur. Statuentes, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Innovata appellationis tempore in pristinum statum restituenda.

Conclusiones, & claus. consueta.

Dat. die 31 Julii.

Datum Veronæ secundo Kalendas Augusti.

GREGORIUS VIII.

PAPA CLXXXIII.

AN. ÆR. C. MCLXXXVII.

Albertus, patria Beneventanus, antea S.R.E. Presbyter Cardinalis Sancti Laurentii in Lucina (a), & Cancellarius, electus in Romanum Pontificem die 20. Octobris An. 1187., consecratus est die 25. mensis ejusdem. Sed in Pontificatu mensem I. dies XXVII. imperantibus in Oriente Isaacio Angelo, in Occidente Frederico III. Imperatoribus: Ingressus siquidem Pisanam Urbem, ibidem mortuus est die 17. Decembris anni ejusdem (b). Vacavit Sedes per diem (c).

D Statuta

(a) Teste Anonymo Cassinensi. (b) Ita notatur in brevi Chronico Pisano quod Tomo III. Italicæ Sac. refertur ab Ughello. (c) Exclutis extremis. Quare autem à Baronio, nonnullique aliis Pagium Seniores sequuntur recedam in assignando unius diei spatio huic Inter-Pontificio, inferius dicam in Clemente III.

I.

Statuta literis Urbani PP. tribus mensibus ante eius obitum datis, confirmantur, plenamque habere firmitatem decernitur.

Ex Bayon. ad Ann. 1187.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, omnibus Prælati Ecclesiarum, ad quos Litteræ istæ pervenerint salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causæ Decretæ.

Quoniam ad Episcoporum maxime spectat officium, afflicti, & laborantibus subvenire, unumque illorum, licet deficientibus meritis nostris, Deus esse nos voluit, prospicere tenemur, & volumus, ne quis ex fortuitis casibus per Romanæ Visitationem Ecclesiæ laboris sui, quem ad eam veniendo sustinuit, debito frustraretur effectu. Inde siquidem fuit, quod nos multorum prospicere volentes expensis, & allevare labores, de consueta Sedis Apostolicæ misericordia duximus statuendum, ut litteræ Prædecessoris nostri Domini Urbani, a tribus mensibus ante ipsius obitum destinatae profacienda iustitia, & litigiis dirimendis, quæ tamen manifestum alicujus præiudicium non contineant, aut calumniam aequitatis, eundem habeant tempore nostræ administrationis effectum, quem habere, si adhuc viveret, debuissent. Cessante igitur exceptione de mandatoris morte, perficite quod mandavit agendum, ut nemo ad nos pro excusatione hujusmodi, accepta per illum iustitiam obtinendi fiducia, cogatur vacuus laborare.

Dat. die 27. Octob. Anno Dom. 1187. Pontif. An. I.

Datum Ferrariæ sexto Kalendas Novembris.

II.

Ad omnes Christi Fideles De Clade Hierosolymitana. Omnes ad poenitentiam agendam admonet: Proficiscentibus vero ad bellum, contra Infideles plenariam Indulgentiam concedit.

Gregorius Episcopus, Servus Servorum Dei, Universis Christi fidelibus ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Psalm. 73.

Adita tremendi severitate iudicii, quod super terram Jerusalem divina manus exercuit, tanto sumus nos, & fratres nostri horrore confusi, tantisque afflicti doloribus, ut non facile nobis occurreret, quid agere, aut quid facere deberemus, nisi quod Psalmista deplorat & dicit: Deus, Venerunt gentes in hereditatem tuam, coinquinaverunt templum Sanctum tuum: posuerunt Jerusalem in pomorum custodiam; Carnes Sanctorum tuorum beatis terræ, & escas Volatilibus Cæli &c. ex occasione quippe disensionis, quæ malitia hominum ex suggestione Diaboli facta est nuper in terra, accessit Saladinus cum multitudine Armatorum ad partes illas, & occurrentibus eis Rege, & Episcopis, & Templariis, & Hospitalariis, Baronibus, ac militibus cum populo

Clades Christianis a Saladino illata.

terræ, & Cruce Dominica, (per quam ex memoria, & Passionis Christi fide, qui pendit, & genus humanum redemit, certum solebat esse tutamen, & contra Paganorum incursum desiderata defensio) facta congressione inter eos, & superata parte nostrorum, capta est Crux Dominica, trucidati Episcopi, captus est Rex, & universi fere aut occisi gladio, aut hostibus manibus deprehensi, itaut paucissimi per fugam dicantur elapsi: Ipsi quoque Templarii, & Hospitalarii in ejus oculis decollati. Superato autem exercitu, qualiter subsequenter invaserint, & rapuerint universa, non nisi pauca loca remansisse dicantur, quæ in eorum non devenerint potestatem, non credimus nostris litteris explicandum. Nos autem licet cum Propheta dicere habeamus: Quis det capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo nocte ac die interfectos populi mei? Non tamen adeo deicere nos debemus, ut in dissidentiam decidamus, & credamus Deum ita populo iratum, ut quod communium faciente multitudinem peccatorum fieri permisit iratus, non cito per misericordiam poenitentia placatus alleviet, & post lachrymationem & fletum exultationem inducat.

Ierem. IX.

Spes in Deo semper habenda.

Quisquis sane in tanta lugendi materia, si non corpore, saltem corde non luget, non tantum Fidei Christianæ, quæ cum omnibus dolentibus docet esse dolendum, sed ipsius est humanitatis nostræ oblitus: cum ex ipsa periculi magnitudine, ac feritate barbarica Christianorum sanguinem sitiente, ac totam suam in hac apponente virtutem, ut profanare sancta, & titulum Dei valeant auferre de terra, quod nos taceamus, discretus quisque valeat æstimare.

Hierusalem Sanctitas.

Sane cum Propheta toto prius studio laboraverunt, postmodum Apostoli, & sequaces eorum, ut Divinus cultus esset in terra illa, & ad omnia climata Mundi ex ea deflueret, immo, quod maximum & ineffabile est, Deus, qui voluit incarnari, per quem facta sunt universi, per ineffabilem sapientiam & incomprehensibilem misericordiam suam, per infirmitatem carnis, esuriens, sitim, crucem, & mortem, & resurrectionem, salutem nostram ibi voluit operari, juxta quod dicitur: Qui operatus est salutem in medio terræ; per se ipsum ad hoc dignatus est laborare, nec lingua dicere, nec sensus cogitare potest, quantum nobis & universo dolendum sit populo Christiano, quod id nunc perpeffa est terra illa, quod sub veteri populo legitur pertulisse. Nos autem credere non debemus, quod ex iniustitia iudicis ferientis, sed ex iniquitate potius populi delinquentis, ista provenerunt: Cum legamus, quod quando populus convertebatur ad Dominum persequabatur unus mille, & duo fugabant decem millia, immo, ipso populo quiescente, exercitum Sennacherib angelica manu consumptum, sed & terra illa devoravit habitatores suos, & nec diu habere quietum statum, nec transgressores Legis Divinæ potuit retinere, doctrinam, & exemplum tribuens illis qui ad Cœlestem Jerusalem intenderent, quod non possunt ad eam nisi per exercitum boni operis, & per tentationes plurimas pervenire. Potuerunt autem ista timeri ampridem, quando Arroas, & alia terra in potestatem transiit paganorum, & fuisse bene pro-

Horretur Christi fideles ad patriam vitam, & recuperationem Terræ Sanctæ.

provisum, si populus qui remansit, ad poenitentiam redisset; & Deum, quem prævaricatione offenderat; conversione placasset. Nec enim subito venit ira ejus, sed & ultionem differt, & tempus tribuit poenitentiam. Tandem vero, qui in misericordia iudicium non amittit, vindictam suam ad poenam transgredientium, & cautelam salvandorum exercet.

Porro nos, qui in tanta terræ illius contritione non solum peccatum habitatorum illius, sed & nostrum, & totius populi Christiani, debemus attendere, ac vereri, ne quod reliquum est illius terræ depercat, & in alias etiam potestas eorum deseruiat regiones. Cum ex omnibus partibus inter Reges, & Principes, Civitates & Civitates, disensiones audiamus & scandala, ut lugere cum Propheta, & dicere valeamus. Non est veritas, non est scientia Dei in terra; mendacium, homicidium, & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit. Unde hoc universis, & cogitandum imminet & agendum, ut peccata nostra castigatione voluntaria emendantes, per poenitentiam, & operæ pietatis convertamur ad Dominum Deum nostrum, & in nobis primo quod male gessimus, emendemus, deinde feritatem & malitiam hostium attendamus, & quod illi contra Deum tentare non timent, nos pro Deo agere nullatenus hæsitemus. Cogitate itaque, filii, qualiter in hunc mundum venistis, & qualiter exituri estis, & qualiter transeat universa, & pariter transeat & vos: & poenitendi & bene agendi tempus, quantum spectat ad vos, cum gratiarum actione recipite & date vestra, date post vos ipsos, quia non estis ex vobis, nec quidquam a vobis habetis, qui nec culicem unum potestis facere super terram. Nec dicimus dimittere, sed præmittite in cœlesti horreum, quæ habetis, & deponite apud eum, apud quem erugo ea non demolitur, aut tineæ, nec fures effodiunt, & furantur: Laborantes ad recuperationem terræ illius, in qua pro salute nostræ veritas de terra orta est, & sustinere pro nobis Crucis patibulum non desepit, & nolite ad lucrum, vel gloriam temporalem attendere, sed voluntatem Dei, qui pro fratribus animas in se ipso docuit esse ponendas, & ei vestras commendate divitias, quas si volentes, sive nolentes, nescitis tandem quibus hæredibus sitis relicturi. Non est equidem novum, quod terra illa iudicio divino percutitur, sed nec insolitum, ut flagellata & castigata misericordiam consequatur. Paterit Dominus quidem sola eam voluntate servare: sed non habemus ei dicere, cur ita fecerit. Voluit enim forsitan experiri, & in notitiam ducere aliorum, si quis sit intelligens, aut requirens Deum, qui oblatum sibi poenitentia tempus hilariter amplectatur, & animam ponendo pro fratribus consummetur in brevi, & compleat tempora multa. Attendite qualiter Macchabei zelo divina Legis accensi, pro fratribus liberandis extrema quæque pericula sunt experti, & non solum substantias, sed personas pro fratribus docuerunt salute ponendas, exhortantes se ipsos, atque dicentes. Accingimini, & estote filii potentes, quoniam melius est nobis mori in bello, quam videre mala gentis nostræ, & Sanctorum. Et quidem illi sub una constituti lege fuerunt, vos per Incarna-

tionem Domini nostri Jesu Christi ad lucem veritatis adducti, & multis exemplis instructi Sanctorum, sine trepidatione aliqua faciatis, & non timeatis dare terrena, & pauca, & breviter duratura, quibus illa bona sunt promissa, & reposta, quæ non oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, de quibus dicit Apostolus: Quod non sunt condigna passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.

Indulgentiæ illis claratur.

His autem, qui corde contrito, & humiliato spiritu, itineris hujus laborem, assumpserint, & in poenitentia peccatorum & fide recta decesserint plenam suorum criminum indulgentiam & vitam pollicemur æternam. Sive autem supervixerint, sive mortui fuerint de omnibus peccatis suis, de quibus rectam confessionem fecerint, impostæ satisfactionis relaxationem de Omnipotentis Dei misericordia, & Apostolorum Petri & Pauli auctoritate & nostra se noverint habituros.

Alia Privilegia concedit.

Bona quoque ipsorum, ex quo Crucem acceperint cum suis familiis, sub S. R. E., necnon & Archiepiscoporum, & Episcoporum, & aliorum Prælatorum Ecclesiæ Dei protectione consistant. Et nullam de his, quæ in susceptione Crucis quiete possederunt, donec de ipsorum reditu, vel obitu certissime cognoscatur, sustineant questionem, sed bona eorum integra interim maneant & quæta. Ad dandas quoque usuras si tenentur alicui non cogantur.

Videnda præterea.

Nec eant in vestibus pretiosis & cum canibus, sive avibus, aut aliis, quæ ostentationi potius & lascivie quam necessarii videantur usus deservire, sed in modesto apparatu, & habitu in quo poenitentiam potius agere quam inanem adesse gloriæ videantur.

Dat. die 29. Octob. Anno Dom. 1187. Pontif. An. I.

Datum Ferrariæ quarto Kalendas Novembris indictione sexta.

III.

Sequitur ad omnes Christifideles de jejuniis per quinquennium servando ad placandum Deum.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, Universis Christifidelibus, ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem & Apostolicam benedictionem.

Unquam melius superni iudicis iræ placatur, quam cum ex mandato ipsius carnalia in nobis desideria extinguuntur. Proinde quia Hierosolymitana Terræ discrimen, quod irruentibus Saracenis nuper evenit, ex peccato maxime habitatorum Terræ, & totius Populi Christiani accidisse non dubitamus: nos de Fratrum nostrorum communi consilio, multis Episcopis approbantibus; Statuimus ut omnes usque ad quinquennium, saltem per omnes sextas Ferias, in cibo Quadragesimali jejulent, & Missa, ubi cantanda fuerit, ad Nonam cantetur: quod ab adventu Domini usque ad Natale Domini statuimus observandum: feria vero Quarta & Sabbato omnes indifferenter, qui bene valent, a carnibus abstinant. Nos autem, & Fratres nostri in secunda quoque Feria Nobis & Familiis nostris etiam carnis interdici-

dicimus, nisi forte aut infirmitas, aut magna solemnitas, vel alia evidens causa, visa fuerit impedire: Sperantes quod sic nobis ignoscet Dominus, & relinquet post se benedictionem. Hoc igitur adeo statuimus observandum, ut quicumque transgressor extiterit, quasi prevaricator Quadragesimalis jejunii habeatur.

Datum Ferrariae quarto Kalendas Novembris.

Bar. die 29. Octobr. Anno Dom. 1187. Pontif. anno I.

IV.

Appellationi de rebus modicis factae non est deferendum: sed ut infra fines Judices, qui suspicione careant, eligat, appellans est cogendus: a quibus si quis partium crediderit appellandum, ad Archiepiscopum, vel Primate[m] vocem appellationis emittat.

Gregorius Univerſis Fratribus Episcopis, & Archidiaconis, ad quos literae istae pervenerint.

Ex Appendice ad Concil. Lateranen. III. Tom. X. II. l. col. 69.

VEL ex dolo, vel ex malitia litigantium, vel ex defectu nostro credimus provenire, quod tanta negotiorum frequentia diebus singulis perurgemur, ut imbecillitate proprii corporis laborantes minori impediti, omnibus non possumus commode supereffe, aut undique contradicentium clamores, aut murmura sustinere. Hinc etiam evenit, quod negotiis minoribus occupati, majoribus intendere non valemus, prout necessitas Ecclesiastica postulare, & quae diffiniri, vel disponi per nos brevi tempore potuissent expectatione diutina plusquam oportet, multis pariter irruentibus producantur. Quo circa per generalem Epistolam remedium huic rei duximus providendum, ne multimodo impediamur incurſu, vel sua injuriam patientibus possit justitia deperire. Ea propter universitati vestrae per * A. S. praesentibus mandamus, quatenus si forte de modicis rebus, quae infra summam viginti Marcarum subsistunt in auditoriis vestris causa veniatur, & alteruter litigantium delusorie putaverit appellandum, ejus appellatione contempta infra fines vestrorum Episcopatum eos eligere judices, qui suspicione careant, compellatis: si tamen idonei ibi fuerint inventi, in quorum praesentia jurgium sopiatur, a quibus, si qua partium crediderit appellandum, ad Archiepiscopum, sive Primate[m] vocem appellationis emittat. Si vero tale negotium sit, quod summam contineat aliquatenus ampliore[m] infra fines vestrarum Dioceseon, si sponte noluerint, inviti non cogantur. Cognitores tamen de Vicinis Episcopatibus aliquos eligere compellantur juxta formam, quam praemisimus negotium tractaturos, in majoribus causis, & obscurioribus articulis appellandi ad Sedem Apostolicam copia servata. Non enim videtur malitiae suspicione carere, quod plerique suos Adversarios ad praesentiam nostram laborare compellant. Ceterum si qui litigantium a proximo festo Purificationis super causis de quibus Episcopus, cujus jurisdictioni saltem is qui convenitur non subjacet, non fuerit requisitus, vel Judices Clerici supradicto modo non fuerint electi, & literas a nobis duxerint impetrandas, per quas examinatio jurgiorum, vel diffinitio Judicibus non Ordinariis committatur, careant impetratis, & ad suorum audientiam Judicum ordine debito negotia revertantur. Sic enim subterfugiis occurrere, disceptationum volumus, ut dum eorum calliditatibus obviamus eis alium ad justitiam aditum referemus. Cum vero aliqui justam causam habuerint nostram praesentiam adeundi, literas eis dimissorias non negetis, seriem negotii continentes. Hoc autem de factis ad nos appellationibus disponentes super illis, quae ad Archiepiscopos, vel Primate[s] fieri contigerit, antiquorum ordinem canonum non mutamus.

* Apostolica Scripta.

In causis infra summam viginti Marcarum non appellandum nisi ad Archiepiscopum, sive Primate[m].

CLEMENS III. PAPA CLXXIV.

AN. ER. C. C. MCLXXXVII.

PAULUS Praenestinus Episcopus S.R.E. Cardinalis, natione Romanus, electus est in Summum Pontificem die 19. Decembris anno 1187., sequenti autem die coronatus est, & Clemens III. appellatus. Sedit in Pontificatu annos III. menses III. dies VIII., imperantibus in Oriente Isaacio Angelo, in Occidente vero Friderico Aenobarbo, mox Henrico VI. Imperatori.

toribus. Obiit die 27. Martii anno 1191. (a), & sequenti die sepultus est in Ecclesia Lateranensi. Vacavit Sedes dies II. (b).

I.

Mandatum Delegatis Apostolicae Sedis, ut in Guilielmum Scotiae Regem admonitum de Pace Ecclesiae Sancti Andreae ejusque Episcopo reddenda, nisi respuerit, Sententiam interdicti ferant &c.

Ex Concil. Tom. XIII. col. 69.

Clemens Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus Jocelino Glascoensis, & Mattheo Aberdenſi, & Ricardo Moreſepſi Episcopis, & dilectis Filiis Ernulfo de Merlas, & Hugoni de Neubotle, & de Sancta Cruce, & de Strivellina, & de Scona Abbatibus salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

AD ea quae respiciunt honestatem, & salutem pariunt animarum, quamvis absque monitis intendere debeatis, & diligentem operam juxta vestri officii debitum tribuere vos credamus: vestram tamen diligentiam ad majorem in his sollicitudinem exhibendam litteris Apostolicis duximus exhortandam, ut eisdem operibus laude dignis tanto ferventius insistatis, quanto vobis salubrius erit in ipsis ad exhortationem Apostolicam exactiorem diligentiam adhibere. Constat utique quosdam Ecclesiarum Praelatos, cum his qui scandalizati fuerint debere pati juxta normam Apostolicam usionem, & cum infirmantibus infirmari. Quantas vero persecutiones his temporibus sustinuerit Ecclesia Sancti Andreae, quantas calamitates incurrerit, & pressuras, quam etiam graviter haecenus fuerit perturbata sub umbra indignationis Regiae celsitudinis, & quassata; insuper Venerabilis Frater noster Joannes Episcopus Sancti Andreae, quot, & quanta pericula sustinuerit, & labores pro servanda libertate Ecclesiae sibi commissas, & ei a nobis, & duobus nostris Praedecessoribus confirmatae; cum ea omnia vobis sint manifesta, illa vestris auribus inculcare supervacuum videtur. Nunc igitur quam plurimum dignoscitur, & de salute Regiae, & de statu praescriptae Ecclesiae reformando, atque Pace nisi ipsi Episcopo conferenda nos convenit sollicitudinem gerere congruentem, & circumſpectionem vestram ad corroborandam nobis * idoneam reputamus discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, atque praecipimus, quatenus post susceptionem litterarum nostrarum convenientes in unum, sicuti decet viros providos, & discretos, carissimi in Christo filii nostri Guilielmi illustris Regis Scotiae praesentiam adeatis, & eum moneatis diligentius, & instantius inducatis, ut Episcopo memorato rancorem inducatis, ut Episcopo memorato rancorem inducatis.

* Forte idoneam.

Regem praedictum moneri mandat, ut Episcopo rancorem suae indignationis remittat.

(a) In assignanda electionis, obituque Clementis PP. die, mense, & anno sequendum duxi Pagium saepe laudatum: penes quem legi possunt rationes nec infirmas quidem, quibus haec imputatur chronologia. (b) Ex actis extantibus.

dignationis suae remittat, & in hoc Romanam Ecclesiam, quae Serenitati Regiae jam longo tempore detulit non contemnat; sed ejus, & vestris monitis, prout Regiae gloriae convenit, & saluti, sine dilatione salubriter pareat, & humiliter acquiescat, ac ipsum Episcopum praescriptum Diocesim Sancti Andreae in Pace permittat habere; cum ex debito Regiae Dignitatis Ecclesias teneatur cum Pastoribus suis non dispergere, sed fovere non contemnere, sed amare; non persequi sed tueri. Quod si monitis Apostolicis, in propria salutis periculum, quod absit duxerit resistendum: in Regnum suae Celsitudinis, & personam suam, & omnes Fautores Regios nunciatis interdicti Sententiam, infra viginti dies sine appellationis obstaculo auctoritate Apostolica a vobis promulgandam. Illos insuper qui Hugoni obediens extiterunt, & ei fomentum in sua obstinatione dederunt, postquam cum Sedes Apostolica a Diocesi Sancti Andreae removit perpetuo, & excommunicationis Sententiam in ipsum promulgavit, simili Sententia percellatis, & publice nunciatis excommunicationi subesse tamdiu faciatis, & ab aliis artius evitari, donec ad mandatum Ecclesiae revertantur, absolutionis Beneficium ab eodem Episcopo petaturi. Ad haec altariis, & calicibus, in quibus jam dictus Hugo, dum in excommunicatione positus celebravit, purificationem, & Sanctificationem juxta consuetudinem Ecclesiae conferatis. Ad Ecclesiam quoque Sancti Andreae pariter accedatis, & Fratribus convocatis in unum, intretis Capitulum, & de ordine, & Statu Ecclesiae diligentius inquiratis: & si quid in eadem Ecclesia per supradictum Hugonem immutatum invenieritis, vel statutum auctoritate nostra id in Statum debitum inducatis: & si quid in ipsa fuerit corrigendum, efficaciter studeatis id in melius reformare. Si vero, quod absit aliquos ex Canonicis ad recipiendum humiliter, & denote Pastorem suum praedictos duos inveneritis, & rebelles; eos instantius moneatis, ut illi reverentiam, & obedientiam patri debitam exhibeant, & a maligno, atque damnabili proposito suo desistant, quod si contumaces extiterint, eos ab officio pariter, & beneficio suspendatis, & excommunicationis vinculo innodatis, quo ipsos faciatis manere ligatos donec monitis, & mandatis Ecclesiasticis acquiescant. Quod omnes his exequendis interesse nequiveritis, reliqui ea nihilominus exequantur.

Datum Pise decimo septimo Kalendas Februarii Indicti sexta.

In Regnum, Regem, & Fautores Regios interdicti Sententia promulganda.

Hugoni obediens extiterunt, & ei fomentum in sua obstinatione dederunt.

Altria, & Calios in quibus Hugo celebravit tempore suae excommunicationis purificanda.

Immutata a Hugone indebitum statum inducenda.

Dat. die 17. Januarii Anno Do. 1188. Pont. An. I.